

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg

Dato: 10. april 2015
Enhed: Primær Sundhed
Sagsbeh.: SUMBGB
Sags nr.: 1300459
Dok nr.: 1672722

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg har den 17. marts 2015 stillet følgende spørgsmål nr. 9 (L 137 – forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien (fastlæggelse af mindreårige psykiatriske patienters retsstilling, indførelse af ny formålsbestemmelse, skærpede kriterier for tvangsfiksering, ændring af kriterierne for åbning og kontrol af post, undersøgelse af patientstuer og ejendele, samt kropsvisitation m.v.)), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Stine Brix (EL).

Spørgsmål nr.9:

”Ministeren bedes kommentere artiklen ”Ny psykiatrilov gør børn retsløse” fra Børnerådet herunder lovens forhold til Børnekonventionen, jf. L 137 bilag 6”

Svar:

Det fremgår af artiklen, at formanden for Børnerådet gerne så, at børn under 15 år fik samme rettigheder som andre patienter, der udsættes for tvang. Formanden anfører, at det med lovforslaget bliver slået fast, at børn under 15 år ingen rettigheder har.

Formanden henviser til, at flere høringsparter har anbefalet, at man bruger FN's Børnekonvention som rettesnor, hvor børn og unge gives ret til at blive hørt i overensstemmelse med deres alder og modenhed. Formanden henviser endvidere til, at pårørende foreninger er fortalere for at fjerne forældresamtykket og lade det være en lægefaglig vurdering, om der skal iværksættes en tvangsforanstaltning.

Jeg er ikke enig, når blandt andet formanden for Børnerådet anfører, at børn under 15 år ikke har nogen rettigheder. Som jeg har fremhævet ved flere lejligheder er det min opfattelse, at det er indehaveren af forældremyndigheden, som har ansvaret for mindreårige under 15 år på godt og ondt. Dette gælder ikke blot på psykiatriområdet, men også inden for somatikken og på visse områder inden for sociallovgivningen.

Som jeg ligeledes har redegjort for tidligere har forældremyndighedsindehaveren til en mindreårig under 15 år muligheden for at undlade at give informeret samtykke til behandlingen ligesom den/de pågældende kan undlade at tage stilling. I disse situationer stilles den mindreårige under 15 år på lige fod med unge mellem 15-17 år og voksne, som ikke vil give samtykke til et indgreb, og er dermed omfattet af de retssikkerhedsgarantier, der gælder efter psykiatriloven.

For så vidt angår FN's Børnekonvention, så indeholder denne fire grundlæggende værdier, retten til at blive hørt og inddraget, retten til ikke-diskrimination, retten til liv og udvikling og det primære hensyn til barnets bedste.

Det fremgår af artikel 12 i konventionen, at deltagerstaterne skal sikre et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet, og barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lovforslaget, at modenhed refererer til evnen til at forstå og vurdere implikationer af en given sag eller begivenhed og skal derfor vurderes som led i at bestemme barnets individuelle evner. Modenhed er vanskeligt at definere. I artikel 12 er det barnets evne til at udtrykke sit synspunkt på en fornuftig og uafhængig måde. Indvirkning af den givne sag eller forhold skal også tages i betragtning. Jo større indvirkning forholdet har på barnets liv, jo mere relevant er det med en passende vurdering af barnets modenhed.

Derfor skal den mindreårige under 15 år, der modsætter sig en behandling, som indehaveren af forældremyndigheden har givet samtykke til, også informeres og inddrages i drøftelserne af behandlingen i det omfang, den mindreårige under 15 år forstår behandlingssituationen, med mindre dette kan skade den pågældende, og den mindreåriges tilkendegivelser skal tillægges betydning i det omfang de er aktuelle og relevante.

Af artikel 24 i Børnekonventionen anerkender deltagerstaterne barnets ret til at nyde den højst opnåelige sundhedstilstand, adgang til at få sygdomsbehandling og genoprettelse af helbredet. Deltagerstaterne skal stræbe mod at sikre, at intet barn fratages sin ret til adgang til at opnå sådan behandling og pleje.

Jeg skal afslutningsvis fremhæve, at det ved en eventuel vedtagelse af loven bliver en pligt at indberette tvangsforanstaltninger foretaget overfor børn under 15 år også i de tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren har givet samtykke til indgrebet. Dermed bliver det synligt, hvor mange børn der udsættes for tvangsforanstaltninger.

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold har meddelt, at man ikke har kommentarer til svar på spørgsmål 9, idet ministeriet ikke er ansvarlig for overholdelsen af Børnekonventionen, da dette påhviler det enkelte ressortministerium at påse.

Med venlig hilsen